
Lausunto valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2024-2031

KHALL 27.02.2023 § 44
114/00.01.02.02/2023

Väylävirasto pyytää lausuntoja luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2024-2031.

Tausta

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman, Liikenne 12 –suunnitelman, toimeenpanoa.

Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenneinfrahankkeet, jonka talouskehyksen määrittelee Liikenne12-suunnitelma. Vuosia 2024-2031 koskeva investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Väyläverkon investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita.

Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä vuosittain päivitettävästä investointiohjelmasta lausuntoja, joiden kautta tulee esille sidosryhmien tietoa ja näkökulmia investointiohjelmaan liittyen. Väylävirasto pyytää tarkastelemaan investointiohjelman luonnosta seuraavassa esitettyjen kysymysten kautta.

Tavoitteet

Väylävirasto pyytää jatkotyön pohjaksi lausuntoja erityisesti seuraavista asioista:

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
3. Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehyksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?
5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina investointiohjelman tulevia päivityskierroksia varten?
6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 28.2.2023.

Sastamalan kaupungin lausuntoluonnos:

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?

Sastamalan kaupunki pitää menetelmällisesti hyvänä nykyistä investointiohjelman pohjautuvaa liikenneinvestointien pitkän aikajänteen suunnittelua. Liikenneverkon strateginen tilannekuva on tärkeä lähtökohta investointiohjelman laatimiselle.

Sastamalan kaupunki yhtyy Pirkanmaan liiton näkemykseen siitä, että investointiohjelmassa olisi akuuttien tarpeiden lisäksi syytä jatkossa tarkastella tietopohjaisesti myös liikenteen strategisia tulevaisuuden tarpeita. Samalla voitaisiin selvemmin luoda polkuja haluttuun liikennejärjestelmään. Tietopohjaisesti tulisi pystyä tarkastelemaan myös nopeita muutoksia ja nimenomaan niiden strategisia vaikutuksia liikennejärjestelmätason kokonaisuuteen. Liikenteen ja logistiikan toimintaympäristö on oleellisesti muuttunut Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa. Liikennevirrat Suomen itäisissä osissa ovat merkittävästi vähentyneet ja samalla liikenteelliset tarpeet Suomen läntisissä osissa kasvaneet. Infrainvestointeja ei tule käyttää koheesiopolitiikan työvälineenä, vaan jatkossa tulee vahvistaa kustannushyötynäkökohtia ja tietopohjaista, strategista kokonaiskuvaa investointiohjelman pohjana.

2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?

Perustelut ovat sinänsä kattavat, mutta erilaisten tarpeiden ja painotusten välillä tehtävät valinnat ovat aina arvoperustaisia ja ne eivät ole täysin yhteismitallisia.

3. Miten muuttaisitte investointiohjelmalla Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehityksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?

Keskeytetyistä kehittämishankkeista vapautuvaa rahoitusta tulisi siirtää vaikutuksiltaan merkittävimpien hankkeiden nopeaan toteuttamiseen. Tehtyjen vaikutusarviointien mukaan Länsi-Suomen investointihankkeiden yhteiskuntataloudellinen kannattavuus on kaikkein suurin.

4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?

Jatkossa tulee edelleen parantaa käsitystä siitä, mitkä hankkeet ja toimenpiteet tuovat järjestelmähyötyjä, ja mitkä ovat luonteeltaan enemmän paikallisia ja aluepoliittisia.

5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina investointiohjelman tulevia päivityskierroksia varten?

Valtateiden 9 ja 3 investoinnit vaikuttavat oleellisesti laajojen alueiden sekä kansalliseen että kansainväliseen saavutettavuuteen ja liikenneturvallisuuden oleelliseen parantamiseen. Näiden lisäksi Sastamalan kaupunki korostaa valtateiden 11 ja 12 parantamista merkittävänä Länsi-Suomen tieliikennehankkeina. Tarkemmin hankkeista on seuraavassa kohdassa.

6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Pirkanmaalle tärkeät investointikohteet ovat suurelta osin sekä Länsi- ja Etelä-Suomea että osin koko maan liikennöintiä parantavia hankkeita. Sastamalan kaupunki haluaa investointiohjelmaan liittyen korostaa seuraavia seikkoja:

Rataverkon Tampere - Pori -ratayhteyden kehittäminen on erityisen tärkeää, ja tämä tulee sisällyttää investointiohjelmaan määrätietoisesti edistettäväksi kohteeksi. Koko yhteyden kehittäminen on alueen logistisen aseman kannalta tärkeää ja mahdollistaa myös lähijunaliikenteen laajentamisen sekä paremman yhteensovittamisen valtakunnallisen junaliikenteen ja elinkeinoelämän tarvitseman satamaliikenteen kanssa. Tältä osin Sastamalan kaupunki toteaa tyytyväisenä, että investointiohjelmaan esitetään sisällytettäväksi Vammalan ratapihan uudet raide-, laiturij- ja alikulkujärjestelyt sekä tavaraliikenteen kapasiteetin lisäykset raiteistomuutoksin, kytkeytyy myös Digi-rataan (valtion osuus 7 M€) RP3.

Maantieverkon osalta valtatie 12 Nokia - Huittinen välille suunnitellut ohituskaistajärjestelyt tulee saattaa investointiohjelmaan liikenteen sujuvuus- ja turvallisuusongelmien ratkaisemiseksi. Myös valaistuksen jatkaminen valtatiellä 12 Vammalan ja Huittisten välille nähdään tärkeäksi turvallisuutta lisääväksi toimenpiteeksi.

Valtatien 11 osalta Nokia (Murhasaaren silta) - Häijää välille ohituskaistojen, valaistuksen ja riista-aitojen rakentaminen nähdään kiireellisenä toimenpiteenä valtatie liikennöitävyyden ja turvallisuuden parantamiseksi. Vt 11 / kt 44 risteyksen turvallisuus on parantunut valtatie nopeusrajoitusta alentamalla. Risteyksen turvallisuutta edelleen lisäävät toimenpiteet tulee kuitenkin tarkoin harkita, ellei kaupungin ensisijaisena tavoitteena olevaa kiertoliittymää ole mahdollista toteuttaa.

Suomen elinkeinoelämän toimintaedellytysten sekä yritysten ja ihmisten sujuvan arjen kannalta on pääväylien kehittämisen ohella äärimmäisen tärkeää ylläpitää toimivaa alempitasoista tieverkkoa.

Valmistelija	maankäyttöjohtaja Ilmari Mattila, hallintojohtaja Tapio Rautava
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa valtion väyläverkon vuosien 2024-2031 investointiohjelmasta selosteosasta ilmenevän lausunnon.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja

kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg, puh. 040 641 6735